

JAKOBINUS DIKTATÚRA: 1793. jún. 2. - 1794. júl. 27. (Thermidor 9.)

Rendkívüli intézkedések:

- külső ellenség;
- belső ellenfordalom Vendée-i parasztfölkelés+királypártiak, tiszték, papok;
- belső megosztottság.

Végletes központosítás:

- márc. 10. Forradalmi Törvényszék felállítása;
- új forradalmi kormány: Közjóléti Bizottság megújítása
- hadsereghez kormánybiztosok küldése; - általános hadkötelezettség, majd: kényszersorozások
- sans culotte-ok: rekvirálások vidéken
- ellenforradalmárok kivégzése;
- agrártörvény: állami földek felosztása, földesúri jogok kártérítés nélküli eltörlése, olcsó ár, 10 év alatt fizetés - a cél a parasztok megnyerése, toborzás.
- Gazdasági élet állami ellenőrzése - hadsereg ellátása a cél: termelés ellenőrzése, hatósági igénybevétel, ármegállapítás (de ezt nem ellenőrzik), bérmaximálás.
- 1793. szeptember: Gyanúsokról szóló törvény

Eredménye:

- ellenforr. leverése
- Katonai sikerek - már nincs szükség a diktatúrára, Robespierre a konszolidáció előtt még le akar számolni a szélsőségesekkel (Hébert - terrort fokozni akarja, sans-culotte-ok - népi egyenlősítők).

1793. jún. 24. jakobinus alkotmány –

- forradalmi terror a tény, az alkotmány csak később lépne életbe: bevezetésére nem került sor
- újabb adók a vagyonosokra;
- szegényeknek: állami segély
- kategorikus bérmaximálás;
- új vallás bevezetése: a Legfelsőbb Lény kultusza, erkölcsiség erősítése;
- forradalmi naptár bevezetése.

Terror:

- 1794. febr.-márc. ventose-i dekrétum - Saint-Just javaslatára: a haza ellenségeinek összeírása, törvényszék elé állítás, vagyonelkobzás, amit felosztanak a nép között - így ellenséget talál mindenki. – családtagokra is kiterjesztik
- 1793. júl. 10. Marat merénylet áldozata lesz, júl.-aug. Robespierre-t megvál. a Közjóléti Bizottság élére, befolyása nő - Danton azonban útjában van.
- 1794. ápr. 5. Danton és társai (Desmoulin) kivégzése - Robespierre leszámolt a frakciókkal, de elszigetelődik, a terror erősödik: csak a végrehajtó hatalom működése számít, centralizáció.
- A jakobinus diktatúra elveszti bázisát - leszámolások, vallásüldözés, - Legfelsőbb Lény kultusza - Robespierre a főpap
- 1794. jún. döntő győzelem – köv.: a terrornak nincs létalapja többé
- a francia hadsereg valamennyi fronton az ellenség följére lépett
- 1794. június 26. Fleurus (Belgium) az osztrák csapatok veresége

- be kellene vezetni a terror helyett a jakobinus alkotmányt, de kísérletet sem tesznek rá
- a polgárságnak elege van a terrorból, a mocsár többé nem áll Robespierre mellé.
- 1794. június: Prairiali törvények: Igazságszolgáltatás átszervezése: Forradalmi Törvényszék hatáskörének kiterjesztése a megyeiek rovására - erkölcsi bizonyítékok alapján is lehet ítéletet hozni, védekezés, előzetes kihallgatás nem kell
- kábé 35-40 ezer kivégzése: 1/3 sansculotte, 1/3 paraszt, csak 8% nemes
- 1794. júl. 27. Robespierre-t a Konvent vád alá helyezi
- A Községtanácsra menekül a társaival
- a községtanács 70 tagja felkelést szervez Robespierre megmentésére, de a nép már nem a forradalom, hanem a zsarnokság képviselőjét látja benne - nem mozdulnak meg a megmentésére.
- elfogják és kivégzik 21 társával

THERMIDORI KÖZTÁRSASÁG:

1794. júl. 27.(=Thermidor 9.) - 1799. nov. 9.(=Brumaire 18.)

1794. JÚL. - 1795. OKT. THERMIDORI FORDULAT: A Konvent hozza újra a rendeleteket.

- Földrengésszerű visszarendeződés - intézkedések, népmozgalom. – a prairiali törvények eltörlése
- Felosztatják a párizsi községtanácsot.
- Átszervezik a Forradalmi Törvényszéket.
- Megszüntetik a kormányzat központosítását.
- Girondista képviselők visszahívása a Konventbe.
- Államosított üzemek megszüntetése Párizsban.
- Ár- és bérmaximálások megszüntetése (papírpénz elértéktelenedése, fokozódó infláció, közszükségleti cikkek folyamatos drágulása, gazdasági csőd).
- Szabad vallásgyakorlat, a templomok megnyitása.
- Börtönök megnyitása - egyéni bosszú a jakobinusok ellen, perek indulnak, új gyanúsak születnek.
- Anarchikus állapot, "haláltánc".
- Betiltják a jakobinus, hébertista klubot.
- Utcai tüntetések - jakobinus-ellenes jelszavakkal, gúny tárgya a forr. összes eszméje.
- Nagyburzsoázia előretörése - szalonélet újjáéledése.
- Nyomor, éhezés, a tömeg az 1793-as alkotmányt, az élelmezés javítását követeli - eredménytelenül.
- Ostromállapot, a sans-culotte-ok kivégzése, terror, tömeges gyilkosságok vidéken.
- 1795. máj.-júl. béke a poroszokkal, hollandokkal, spanyolokkal - Angliával marad a hadiállapot, itáliai hadjárat.
- 1795. júl. emigránsok (királypártiak) érkezése angol segítséggel - a Konvent köztársaságpárti, visszaszorítják őket - felkelés a Konvent ellen, Napóleon segítségével leverik(Párizs)
- 1795. okt. a Konvent felosztatása.
- **Thermidori alkotmány (1795-1799)**
- Államgépezet: 500-ak tanácsa, Vének Tanácsa, elvileg kétkamarás
- Végrehajtó hatalom: 5 tagú direktórium
- A vagyonos rétegeket képviselik, mérsékelt köztársaságiak érdekeit képviselik
- Leverik a sans culotte-ok lázadásait

- Újbaloldalisággal leszámolás: Babeuf, Egyenlők Társasága (első utópikus szocialista tanok, erőszakos hatalomátvétel terve) - félnek a népmozgalmaktól
- leverik a royalista felkeléseket
- „Se királyságot, se terrort”
- Direktórium működésének mérlege: - átmeneti sikerek - pénzügyi, gazdasági reformok, de mindkét oldali ellenzék mozgolódik, politikai hatalmuk megrendül, szilárd kormányzatra, rendre vágnak.
- Napóleon hazatér - elterjed, hogy jakobinus hatalomátvétel készülődik, kinevezik Párizs parancsnokának.
- 1799. nov. 9. (Brumaire 18.) államcsíny - szétkergeti az 500-ak tanácsát, átveszi a direktórium helyét, az Öregek Tanácsa kényszer alatt kinevez 3 konzult (egyikük Bonaparte), átmeneti törvényhozó bizottság áll mellette, katonai diktatúra.